

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM

2017-10-02

Meddelad i Göteborg

Mål nr
7373-17

SÖKANDE

Bergkvarabuss AB, 556294-9973
Box 853
391 28 Kalmar

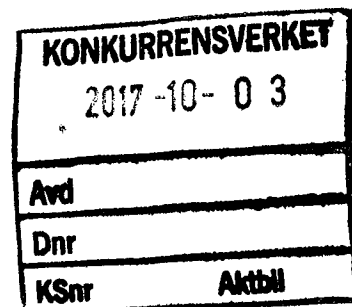
MOTPART

Hallandstrafiken AB, 556225-2998

Ombud: advokaten Anders Nilsson och
bitr. juristen Hermina Kelly
Advokatfirman Lindahl KB
Box 11911
404 39 Göteborg

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om editionsföreläggande.

Förvaltningsrätten avslår ansökan i övrigt.

Dok.Id 499756

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Hallandstrafiken AB (Hallandstrafiken) genomför en upphandling av *Skoltrafik Kungsbacka, dnr NS-1708*. Av tilldelningsbeslut den 15 juni 2017 framgår att Göteborgs Buss AB vunnit upphandlingen.

YRKANDEN M.M.

Bergkvarabuss AB (Bergkvarabuss) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Göteborgs Buss AB utesluts. I andra hand yrkar Bergkvarabuss att upphandlingen ska göras om. Dessutom yrkar bolaget att förvaltningsrätten genom editionsföreläggande ska ålägga Hallandstrafiken att lämna ut Göteborgs Buss AB:s anbud i sin helhet. Bergkvarabuss anför bl.a. följande.

Av de knapphändiga uppgifter som Bergkvarabuss erhållit görs bedömningen att Göteborgs Buss AB:s anbud saknar en komplett redovisning av de uppgifter som krävs enligt bilaga C2 Miljö. Det noteras även att Hallandstrafiken inte redogjort för hur indexjustering avseende Stibor ska beräknas, dvs. det är inte möjligt att sätta basvärdet till noll. Av denna anledning saknas möjlighet för en anbudsgivare att ange Stibor-komponent och i det fall Göteborgs Buss AB:s anbud innehåller Stibor-viktning så ska anbudet uteslutas, alternativt ska upphandlingen göras om.

Hallandstrafiken anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Upphandlingen står inte i strid mot de upphandlingsrättsliga principerna. Vidare saknas grund för editionsyrkandet. Bergkvarabuss har inte gett någon specifik anledning till yrkandet att genom editionsföreläggande få ta del av Göteborgs Buss AB:s omaskade anbud i sin helhet eller konkretiserat sitt editionsyrkande genom att ange vad som ska styrkas med dessa handlingar. Det kan vidare inte antas att anbudet i dess helhet har betydelse

som bevis i målet. De sekretessbelagda uppgifterna i anbudet kan inte heller ges ut eftersom de innehåller sådana yrkeshemligheter som enligt rättegångsbalken är undantagna editionsplikt.

Bergkvarabuss påstående om att Göteborgs Buss AB:s anbud saknar en komplett redovisning av uppgifter enligt bilaga C2 Miljö är felaktigt. Bergkvarabuss har inte heller utvecklat vilka omständigheter påståendet grundas på.

Göteborgs Buss AB har redovisat de uppgifter och beräkningar som krävs enligt bilaga C2 Miljö, pärmflik 11. Det framgår tydligt redan av Göteborgs Buss AB:s maskerade anbud. Göteborgs Buss AB:s anbud innehåller dokument vid namn "Aktivt miljöarbete". Dokumentets innehållsförteckning är inte maskerad varvid det kan utläsas att efterfrågade uppgifter har redovisats. Vidare framgår det att beräkning enligt avsnitt 6.2 i bilaga C2 har lämnats, se sidorna "Beräkning av medelvärde för energianvändning. Trafikåtagande TÅ1 Öster och TÅ2 Väster, Bastrafik", "Trafikåtagande TÅ2 Väster Furulid" och "Trafikåtagande TÅ1 Öster och TÅ2 Väster, i kombination". Göteborgs Buss anbud innehåller således en komplett redovisning av uppgifter enligt bilaga C2.

Vidare synes Bergkvarabuss mena att om en anbudsgivare anger Stibor-komponent i sitt anbud ska anbudet förkastas. Detta är felaktigt. Av bilaga A1.2 Indexfördelning framgår att bl.a. Stibor-komponent ska anges. Att förkasta ett anbud som innehåller Stibor-komponent skulle därmed strida mot de upphandlingsrättsliga principerna. Det ska understrykas att svaret till fråga 1 i dokumentet "Frågor och svar" inte har någon att göra med huruvida Stibor-komponent ska anges i anbudet eller inte.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**Tillämpliga bestämmelser m.m.**

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i den lagen. I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Utredningen

I bilaga A0 anges bl.a. följande.

Information som ska redovisas i anbudet

...

Anbudsgivaren ska bifoga följande handlingar:

...

Pärmflik 2 Anbudsformulär – Allmänna uppgifter och kravuppfyllnad samt priser och index

Komplett ifyllda anbudformulär enligt *Bilaga A1: Allmänna uppgifter och kravuppfyllnad och anbudsformulär*.

...

Pärmflik 11 Aktivt miljöarbete

Beskrivning av hur anbudsgivare avser att uppfylla kravet om aktivt miljöarbete och miljöledningssystem, enligt *Bilaga C2: Miljö* för det/de Trafikåtagande/n som anbudet avser.

Presentation av möjligheter och risker avseende miljöarbete för det/de Trafikåtagande/n som anbudet avser.

I bilaga A1.2 Indexfördelning anges bl.a. följande tabell.

	Indextyp	Vikt	Andel	Andel	Andel
...	...	...	...	...	...
Fordon/Finansiering	Ränta (Stibor) förskjutning bakåt med 1 månad (Månadsgenomsnitt).	0 – 5%			

I bilaga C2 anges bl.a. följande.

Uppgifter i anbud

I anbudet ska Trafikföretaget lämna en beskrivning av hur Trafikföretaget planerar att uppfylla miljökraven för samtliga år avtalet avser.

Beskrivningen ska innehålla ett resultat av en beräkning enligt avsnitt 6.2.

Uppgifterna i beräkningen ska redovisa hur många kilometer som planeras per år för respektive fordonstyp och drivmedel, samt planerade fossilandelar i drivmedel.

Om vagnparkens sammansättning och fördelningen av drivmedelsanvändning är samma under flera år räcker det att ange vilka år varje sammanställning avser, dvs. varje år behöver inte redovisas.

...

Förvaltningsrättens bedömning

Brister i Göteborgs Buss anbud

Bergkvarabuss har gjort gällande att Göteborgs Buss AB:s anbud saknar en komplett redovisning av uppgifter enligt bilaga C2 Miljö. Vidare har Bergkvarabuss gjort gällande att om Göteborgs Buss AB:s anbud innehåller Stibor-viktning så ska anbudet uteslutas, alternativt ska upphandlingen göras om.

Av Göteborgs Buss AB:s maskerade anbud går att utläsa att det innehåller ett dokument benämnt "Aktivt miljöarbete TÅ 1 och TÅ 2 Kombination". Dokumentet består av elva sidor. Av innehållsförteckningen framgår att dokumentet innehåller rubrikerna "Miljöledningssystem", "Målsättning för verksamheten", "Fordonsverkstad" och "Företagets program för säkring och kontroll av kvalitet över hela avtalsperioden". Anbudet innehåller också ett maskerat dokument benämnt "Beräkning av medelvärde för energi-

användning”. Dessa uppgifter talar för att Göteborgs Buss AB:s anbud uppfyller kravet på redovisning av uppgifter enligt bilaga C2 Miljö. Förvaltningsrätten anser därmed att Bergkvarabuss inte visat att Hallandstrafiken brutit mot LOU vid bedömningen av Göteborgs Buss AB:s anbud i denna del.

När det gäller Stibor-komponent framgår av bilaga A1.2 att detta ska anges i anbuden. Förvaltningsrätten anser inte att Bergkvarabuss har visat att ett anbud som innehåller Stibor-komponent ska uteslutas i upphandlingen. Enligt uppgift från Hallandstrafiken innehåller Göteborgs Buss AB:s anbud Stibor-komponent. Denna uppgift har inte ifrågasatts av Bergkvarabuss. Vad Bergkvarabuss anfört i denna del visar således inte att Hallandstrafiken har brutit mot LOU vid bedömningen av Göteborgs Buss AB:s anbud.

Edition

Förvaltningsrätten har slutligen att ta ställning till Bergkvarabuss yrkande om edition.

Om en part utan framgång hos den upphandlande myndigheten har begärt att få ta del av uppgifter som han önskar åberopa till stöd för talan ankommer det på domstolen att pröva om vissa uppgifter krävs för att domstolen ska kunna utsätta förfarandet för en effektiv granskning. Om så befinns vara fallet, är rätten skyldig att inom ramen för sitt utredningsansvar fordra in uppgifterna från den upphandlande myndigheten. Rätten ska ta ställning till om den behöver informationen för att kunna göra en effektiv överprövning med utgångspunkt i vad parterna anfört (HFD 2015 ref. 55).

Av 20 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) framgår att bestämmelserna om edition i 38 kap. 8 § rättegångsbalken ska tillämpas. I den bestämmelsen

anges att om en allmän handling kan antas ha betydelse som bevis, får rätten besluta att handlingen ska tillhandahållas.

Enligt förvaltningsrättens bedömning är vad Bergkvarabuss anfört om att Göteborgs Buss AB saknar en komplett redovisning av de uppgifter som krävs enligt bilaga C2 Miljö inte ett tillräckligt preciserat påstående för att det ska finnas skäl att ifrågasätta Hallandstrafikens uppgifter och begära in handlingarna för att genomföra en generell kontroll av huruvida Göteborgs Buss AB uppfyller det aktuella kravet. Detta särskilt mot bakgrund av att uppgifterna i målet talar för att Göteborgs Buss AB:s anbud uppfyller kravet på redovisning av uppgifter enligt bilaga C2 Miljö. Som konstaterats ovan ska Stibor-komponent anges i anbudet. De handlingar som Hallandstrafiken begärt in för att visa att Göteborgs Buss AB:s anbud innehåller Stibor-komponent kan således inte medföra att anbudet borde ha förkastats.

De handlingar som Bergkvarabuss begärt att Hallandstrafiken ska åläggas att tillhandahålla krävs enligt förvaltningsrättens mening således inte för att rätten ska kunna utsätta förfarandet för en effektiv granskning, jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2015 ref. 55. Mot bakgrund härav saknas skäl för förvaltningsrätten att med stöd av utredningsskyldigheten begära in handlingar från Hallandstrafiken. Mot ovanstående bakgrund anser förvaltningsrätten också att de efterfrågade handlingarna inte kan antas ha betydelse som bevis i målet. Bergkvarabuss yrkande om edition ska därför avslås.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har Bergkvarabuss inte visat att Hallandstrafiken överträtt någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU. Mot denna bakgrund har Bergkvarabuss inte heller visat att bolaget på grund av några brister i den aktuella

upphandlingen har lidit eller riskerat att lida någon skada. Det finns därför inte anledning att ingripa mot upphandlingen. Ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Maria Jolfors Detert

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Ingeli Lindell.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

